

KOMMENTARER TIL MOWI ASA SIN MERKNAD AV 03.11.2021

Sak: KLAGE PÅ DELEGERT VEDTAK AV 17.09.21 – SØKNAD OM DISPENSASJON TIL UTVIDELSE AV EKSISTERENE FLYTEBRYGGE PÅ GNR. 38, BNR. 2

Viser til Mowi ASA sine merknader av 03.11.2021 på grunneierne ved Åbakkevika sin Klage av 06.10.2021, og vi ønsker å kommentere disse.

For enkelthets skyld er våre kommentarer skrevet med **svart** og **rød** skrift under hver merknad som er fremført fra Mowi sin side. (Mowi sine merknader står gjengitt punktvis med **blå skrift**).

• **Merknad fra MOWI:** Når en leser klagen kan en lett glemme hva saken dreier seg om: dette dreier seg om å opparbeide en ny flytebrygge av omtrent samme lengde som eksisterende lengde. Både eksisterende og omsøkt brygge er ankret opp. Den omsøkte brygga ønskes plassert 12 meter lengre ut enn eksisterende flytebrygge pga. dybdeforholdene. Hovedforskjellen fra dagens situasjon er derfor at flytebryggen skal flyttes 12 meter ut av hensyn til dybdeforhold.

Kommentar:

Mowi Kvingo sin eksisterende brygge ble så sent som i 2018 omfattende oppgradert/ utvidet (fra 22 meter til 45 meters lengde), og ble da dimensjonert etter det som av Mowi ble betegnet som 'dagens situasjon', dvs i forhold til det som i 2018 var vanlig størrelse på moderne brønnbåter (både lengde og dybdemessig).

Implisitt i dette lå at den eksisterende bryggen, etter Mowi sin faglige vurdering, ville ha gode nok dybdeforhold til de brønnbåtene som bryggeutvidelsen i 2018 ble dimensjonert for.

Tiltaket skulle ifølge Mowi sin dispensasjonssøknad (26.02.2018) også gjøre at bryggen da ville bli helt oppdatert i forhold til de produksjonssøkninger som hadde funnet sted ved anlegget og den utvikling som hadde vært i oppdrettsnæringen de senere år, slik at smoltanlegget da ville kunne «*produsere og levere fisk på en forsvarlig måte i forhold til dyrevelferd, sikkerhet for arbeidere og utstyr og med den rasjonalitet som i dag kreves for å kunne konkurrere i denne bransjen*».

Det har ikke vært noen endring i anleggets aktivitet siden 2018. [02.02.2022: Sist produksjonssøknad var i 2015.] Gjennomsnittsstørrelsen for brønnbåter er også den samme i dag som det den var i 2018.

Til tross for dette, har nå Mowi søkt om dispensasjon til å bygge en ny flytebrygge lenger ut i viken – kun knappe 3 år etter at eksisterende brygge ble omfattende utvidet og modernisert.

Som det framkommer av saksvedlegget «Søknad til tiltak – Erklæring om ansvarsrett» sendt av Mowi 06.07.2021, så er det nå *ikke tale om en utviding*, men om å bygge et **helt nytt bryggeanlegg** (nybygg) i et område som i gjeldene kommuneplan for Masfjorden er avsatt til «*bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone*».

Mowi begrunner søknaden (01.06.2021) for den nye flytebryggen med en diffus henvisning til *dybdeforhold*, uten at det har blitt fremlagt noen dokumentasjon på hvilke dybder det er ved den eksisterende bryggen. (**Minner her om at eksisterende brygge allerede er trukket 14 meter ut i sjøen fra land for å sikre gode dybdeforhold.**) Det er heller ikke informert om hvilken båtstørrelse/ brønncapasitet og dypgang den nye bryggen er dimensjonert for.

Ikke minst, så er det ikke fremlagt noen dokumentasjon som understøtter at eksisterende brygge og dens dybdeforhold ikke lenger skulle kunne benyttes for de båtstørrelser som den i 2018 ble dimensjonert for. – Det Mowi skriver i sin søknad er således *løse påstander*, uten noen form for fakta-dokumentasjon.

Mowi begrunner også dispensasjonssøknaden (2021) til en ny brygge med at den vil gi større dybde, og med at «*båtene har ved lasting tatt i bunnen*».

Til dette vil vi bemerke følgende: Alle brønnbåter har oppgitt **maks dypgang** (dvs hvor dypt de går i sjøen når de er fullastet). **At en båt tar ned i bunnen er dermed noe som ikke skal kunne skje**, dersom Mowi leier inn brønnbåter som har en dypgang som er i henhold til bryggens dybdeforhold. - Dersom det skulle ha oppstått en farlig situasjon noen gang (fordi det har blitt brukt båter med for stor dypgang), så er det tilfelle Mowi selv og *ikke bryggen* som er å klandre.

Dersom det oppstår en farlig situasjon eller 'nestenulykke', plikter dessuten bedriften ifølge HMS-reglene å rapportere/ dokumentere hendelsen og hva som var årsaken til at det skjedde (f.eks at en båt tok ned i bunnen pga overlast, at båten var større enn det bryggen var dimensjonert for, eller at det var brukt en båt med for stor dypgang i forhold til dybdeforholdene). – Noen slik dokumentasjon har *ikke* blitt fremlagt fra Mowi sin side.

[[Merknad 02.02.2022](#): På synfaringen før Formannskapsmøtet 22.11.2021 framkom det at det kun hadde skjedd én gang på alle disse årene at en båt hadde tatt nedi under lasting. Båten det gjaldt hadde en dypgang på hele 7 meter, hvilket er altfor mye ut fra dybdeforholdene ved den eksisterende bryggen. – Å benytte denne båten var derfor grovt uaktsomt fra Mowi sin side, og grunnberøringen var helt selvforskyldt!]

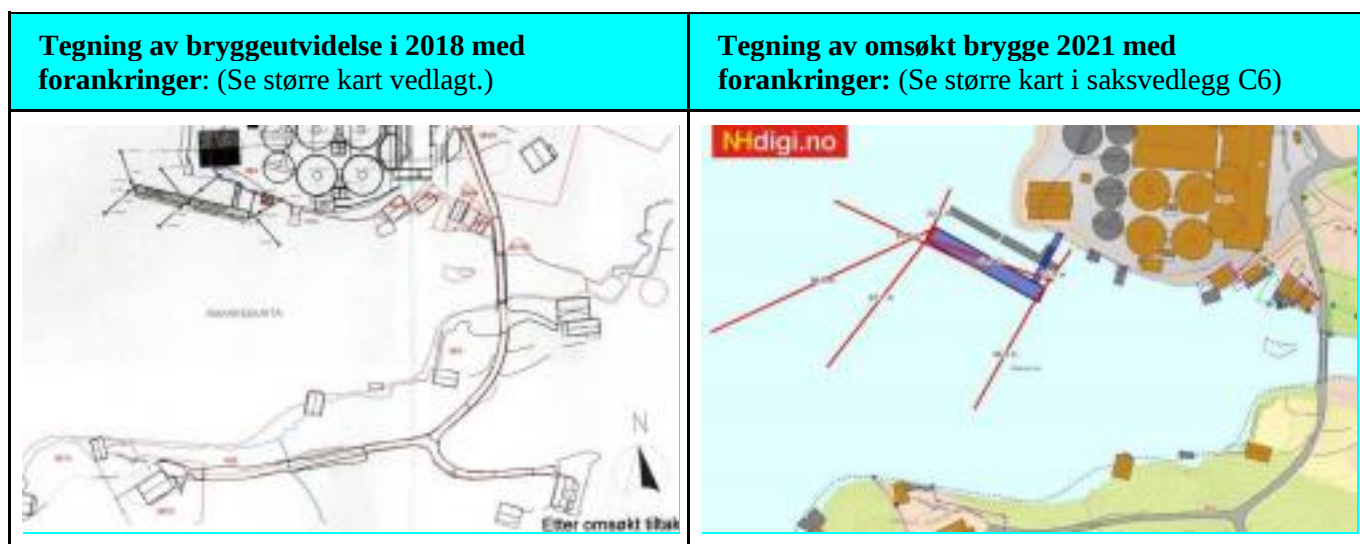
Alle begrunnelsene som er gitt i dispensasjonssøknaden i 2021 er for øvrig nøyaktig de samme som ble gitt i søknaden i 2018. I følge Mowi selv, skulle alle forholdene/ problemene som ble lagt til grunn for søknaden i 2018 være løst, dersom de fikk dispensasjon til bryggeutvidelsen den gang. - Det gir derfor ingen troverdighet når Mowi, knapt 3 år etter denne utvidelsen, søker om en ny utvidelse med ordrett de samme begrunnelsene som de brukte i dispensasjonssøknaden i 2018.

Alt dette er dokumentert i følgende saksvedlegg: 1) 09.11.2021, Sakstillegg til Klage 06.10.2021 på delegert vedtak. **2)** 26.02.2018, Dispensasjonssøknad/ nabovarsel til bryggeutvidelse 2018 (inkl. kart-tegninger). **3)** Havneforhold og dybder ved eksisterende og omsøkt brygge [[02.02.2022](#): Dette vedlegget ble 'oppdatert' 03.01.2022.]

I følge Mowi sin dispensasjonssøknad (2021) skal for øvrig omsøkt flytekai plasseres 13 meter (ikke 12m) lenger ut i viken enn den eksisterende betongbryggen. Tiltaket vil ligge hele 27 meter ut i sjøen fra land/ strandsone og dens fortøyninger vil være i opptil 96 meters lengder, med flere tonns lodd festet langsetter kjettingene som vil gå skrått utover i hele viken.

Omsøkt flytebrygge (2021) vil oppta store deler av Åbakkevika (både fysisk og estetisk) og være vesentlig mer inngripende på vikens sjøområde/sjøbunn, enn det som er tilfelle med den eksisterende bryggen. (Se kart nedenfor.)

Det nye bryggeanleggets omfattende forankringsløsninger i sjøen, vil innvirke negativt på allmenn bruk av viken; bl.a til fiske og annen fritidsbruk. Tiltaket vil også utgjøre et stort og permanent naturinngrep som vil være i konflikt med vernetanken av sjø-/ strandsone som ligger nedfelt i arealformålet i kommuneplanen og Pbl § 1-8.

[[02.02.2022](#): Bryggeutvidelsen i 2018 fant sted etter sist produksjonsøkning ved anlegget som var i 2015. Det har som nevnt ikke vært noen endring i smoltanleggets aktivitet etter dette, og flertallet av brønnbåtene i Norge (også nybygg) er fortsatt på 1200-3000 kubikk. Det var dette bryggen ble dimensjonert for i 2018. (Se mer dokumentert i vedlegget '03.01.2022, Havneforhold og dybder..' s.4-5.)]

Hvis Mowi ønsker å benytte større båter enn dette, så er det utelukkende profittmotivert ut fra at bruk av gigantbåter kan gi færre anløp og dermed lavere transportkostnader - noe som ikke har basis i noe reelt behov for en ny bryggeutvidelse. En virksomhets 'personlige årsaker' gir ifølge Pbl §19-2 ikke hjemmel til dispensasjon.

Ettersom det ikke har fremkommet noen nye momenter siden utvidelsen i 2018, skulle det således ikke være grunnlag for en dispensasjon fra Kommuneplanen, Pbl's byggeforbud i strandsonen og fra regjeringens pålegg om at tiltak i sjø/ strandsone (som jo også er av prinsipiell betydning) skal legges inn i kommunens arealplan og ikke gis som enkeltvis dispensasjoner.

• Merknad fra MOWI: Klagerne sammenblander de hensyn kommunen skal vurdere med en rekke privatrettslige innsigelser klagerne har mot Mowi sin virksomhet. En tillatelse til Mowi fratår ikke klagerne muligheten til å forfølge og påtale det klagerne måtte oppfatte som brudd på rettigheter klagerne måtte mene å ha, f.eks. krav knyttet til utsikt, støy, krenkede strandrettigheter eller annet som fremheves i merknadene.

Hvilke konsekvenser et tiltak har for naboene og deres retter (slik de bl.a er nedfelt i Pbl, Naboloven, Strandretten og Grunnlovens §12), er forhold som alltid skal tas med og vektlegges i en saksvurdering. Dette er også en viktig del av alminnelig rettsikkerhet. - Dersom lovverket som vedrører en dispensasjons-/ byggesak først skulle tas i betraktning etter at vedtak var gjort, og da i form av rettsforfølgelser av krenkede lover og retter (slik Mowi foreslår), ville domstolene i Norge hatt lite annet å gjøre. Det å føre en rettsak er for øvrig også svært dyrt, og er noe som Mowi (med sine milliardinntekter hvert år) kan gjøre, men ikke den 'lille mann'.

Det er for øvrig et gammelt ordtak som sier at «det er for seint å snyte seg når nesa er borte». Og slik er det. Det er vanskelig å reversere ting. Når skaden er skjedd er gjerne det vi ville verne om borte.

- **Mowi forsøker å ha et godt forhold til naboer og forsøker å foreta avbøtende tiltak der det er mulig.**

Kommentar:

Vi har intet vondt å si om de tilsatte ved smoltanlegget, men slik Mowi har drevet sin virksomhet – med store forurensninger/ naturinngrep og uten vilje til å ta nabo- og miljøhensyn – er det lite fra deres side som nå inngir tillit eller bidrar til gode naboforhold.

Vedr. avbøtende tiltak: Mowi framstiller det som om de har tradisjon for og villighet til å iverksette avbøtende tiltak når naboer blir negativt rammet av deres virksomhet. Dette er en villedende framstilling fra Mowi sin side, ettersom de ikke har utført noen avbøtende tiltak i forhold til naboene ved Åbakkevika i løpet av de 30 årene som de har vært i virksomhet.

Eksempler: 1) Til tross for at det er kraftig støyforurensning fra smoltanlegget, har ikke Mowi gjort avbøtende tiltak i forhold til støy, f.eks i form av lyd-dempende gjerder langs anlegget mot Åbakkevika, innstallering av landstrøm for brønnbåtene og lydisolering av sin strømaggregator. 2) De av oss (grunneiere) som også har eiendom ved Sørkvingevatnet hvor Mowi henter ferskvannet sitt fra, får ikke lenger båtene våre ut av naustene store deler av året. – For enkelte naust har det vært målt 30-40 meter ned til vannet, når Mowi har tappet Sørkvingevatnet mye ned. Det har ikke vært gjort avbøtende tiltak fra Mowi sin side for å rette på dette, til tross for at det var en av betingelsene for at vassdragskonsesjon skulle gis. Den store nedtappingen av Sørkvingevatnet har også ført til at Røyerognen blir eksponert/ fryser om vinteren og at Ørreten ikke kommer seg opp i gytebekkene, hvilket på sikt vil være kritisk for fiskebestandene i vatnet. 3) Når det gjelder elven som går fra Sørkvingevatnet og ned til Åbakkevika, så har denne nå nesten ikke noen vannføring lenger fordi Mowi i stedet fører størstedelen av elvevannet ned i rør til anlegget, noe som har gjort stor skade på fiskeartene som tidligere var i elven. – Ålen i elven (som er på listen for utrydningstruede arter) er allerede utryddet, og bekkørreten er nå trolig også borte. Sjørreten (også på 'rødliste') som har hatt elven som gyteplass står også i fare for å bli utryddet, fordi det nå store deler av året nesten ikke er vann i elven lenger. Heller ikke tilknyttet disse forholdene har Mowi gjort noen avbøtende tiltak.

Det eneste avbøtende tiltaket som Mowi etter det vi kjenner til har utført, er renseanlegget. Dette ble installert helt nylig, etter nesten 30 år med store, urensede utslipp rett ut i Åbakkevika (690 tonn per år), og kom først på plass etter at Fylkesmannen truet Mowi med tvangsmulkt fordi de ikke hadde installert renseanlegg slik det ble pålagt dem i 2014. (Se Rapport fra Fylkesmannen vedlagt.) – I følge en artikkel på 'iLaks' hadde Mowi i slutten av november 2017 omsider installert anlegget, men hadde fortsatt 'startproblemer'. Hele sommerhalvåret i 2018 var Åbakkevika fylt med kloakkliggende utslipp som fløt rundt på vannoverflaten og gjorde viken utilgjengelig for bading og annen fritidsbruk, fordi renseanlegget da igjen for en lengre periode var helt ute av drift. Renseanlegget kom dermed ikke i reell funksjon før så seint som høsten/ vinteren 2018.- Ettersom et renseanlegg ikke renser alle typer utslipp/ miljøgifter, og normalt sett kun tar hånd om 70-80 % av utslippene, forurenses for øvrig Mowi fortsatt betydelig ut i sjøen; trolig et sted mellom 140-210 tonn per år.

Mowi sine forurensende utslipp ut i sjøen (også i dag) har ført til store ødeleggelser i økosystemene. Blåskjellene i Åbakkevika er blant annet helt borte, noe som ifølge Havforskningsinstituttet er en typisk indikator på høye nivåer av miljøgifter i sjøvannet etter utslipp fra oppdrettsnæringen.

Merknad fra MOWI: [I felles klage på vedtak, signert samtlige grunneiere er det flere punkter som medfører uriktighet & /eller har blitt feiltolket. Mowi finner det hensiktsmessig å kort kommentere noe av dette i følgende kulepunkt:](#)

- [I klagen blir det tidvis referert til gamle kartutsnitt. I revidert disp. søknad ble brygge trukket lenger inn, enn hva som tidvis fremkommer i klagerne sine illustrasjoner.](#)

Kommentar: Alle kart/ illustrasjoner som fulgte grunneiernes Felles Nabomerknad av 12.06.2021 og Felles Klage på vedtak av 06.10.2021, er samlet i **vedlegget 'Kart nr.1-6' (C6** i kommunens sakspapirer), og er basert på kart-tegningene i Mowi sin dispensasjonssøknad av 01.06.2021. Grunneierne har *ikke* referert til 'gamle kartutsnitt'. – Hvorfor Mowi ikke er sannferdig om dette er uforståelig, all den tid deres påstand raskt vil motbevises hvis man leser Kartvedlegg C6. [\[02.02.2022:](#) Dette vedlegget heter nå 'Kart-tegning nr.1-8'.]

• **Merknad fra MOWI:** I avsnitt nr.3, blir det påstått at Mowi & Marina Solutions ikke har imøtekommet naboene sin forespørsel om mer informasjon om vedtaket. Dette medfører ikke riktighet. I nytt & revidert nabovarsel ble det utarbeidet detaljerte, målsatte kartsisser av tiltaket. Skisser som naboene har benyttet i sin siste klage.

Kommentar: Det var flere opplysninger som ikke var gitt eller inntegnet i dispensasjonssøknaden av 01.06.2021, til tross for at dette ble skriftlig etterspurt fra grunneierne flere ganger. (Se bl.a saksvedlegget '23.04.2021, E-mail til ansvarlig søker Marina Solutions' som fulgte Klagen 06.10.2021.) Viser ellers til det som er kommentert under neste avsnitt.

Vi etterlyser også opplysninger om hvilken brønnbåtstørrelse og dyppgang som omsøkt tiltak for en ny flytekai (2021) er dimensjonert for. Ei heller er det fremlagt noen dokumentasjon som tilsier at brønnbåtene som eksisterende brygge ble utvidet/ dimensjonert for i 2018, nå ikke lenger skulle kunne benyttes ved denne bryggen. (Viser også til det som er skrevet under første punkt på s.1.)

• **Merknad fra MOWI:** I avsnitt 4 står det at tiltaket med ny flytebrygge, vil medføre en rekke nye industriinstallasjoner, som eks. pumper, gangbro i betong, forankringer til rør m.v. Dette medfører ikke riktighet. Man vil, slik som i dag, bruke dagens landgang ned til en kort flytebrygge som ligger mellom ny flytebrygge & land. Tiltaket utløser heller ikke behov for nye & større fiskepumper for transport av fisk om bord i båt. Det blir heller ikke behov for forankring i sjø for leveringsrør eller gangbro i betong. Alle rør &/eller slanger blir montert på selve flytekaien. Ikke rør i sjø, slik som beskrevet i naboklage.

Kommentar: [\[02.02.2022:](#) Det er fortsatt uklart om lengre transportvei for smolten fra anlegg og ut til omsøkt brygge vil utløse behov for kraftigere fiskepumper *på landanlegget*. – At pumpingen av fisk *fra kai til båt* gjøres med egne pumper/ transportslanger i båtene, er ikke relevant for hvilke installasjoner som omsøkt tiltak vil kunne utløse *inne på anlegget*. Det er for øvrig ikke riktig at vi har skrevet at transportrørene vil forankres i sjø. Vi har kun etterspurt *hvordan og hvor* de vil legges.] Det som Mowi her skriver om transportrør, pumper og forankring for gangbro i betong er for øvrig helt ny informasjon, og noe som de *ikke* har opplyst om i Dispensasjonssøknaden av 01.06.2021. – **Vi etterlyser fortsatt info** om dimensjonen på rørene som skal brukes til fisketransporten ut til omsøkt brygge, og tegninger på hvordan installasjonene vil se ut. Vi har heller ikke fått vite om det vil installeres skjemmende metallgjerder eller andre sikkerhetstiltak langs hovedkai (L50m) og gangkai (27m ut i viken fra land). Det er fra Mowi sin side fortsatt ikke fremlagt noen tegninger som viser hvordan tiltaket egentlig vil se ut, når alle installasjoner er medtatt. Alt dette har også stor betydning for å kunne vurdere hvor estetisk inngripende tiltaket vil bli for den (per i dag) naturskjønne Åbakkevika, både ut fra naboenes bomiljø og ut fra vernetanken for sjø, strandsoner og naturmiljø som følger av Kommuneplanens arealformål for Åbakkevika.

[\[02.02.2022:](#) Iflg. Søknaden vil en landgang gå fra land og ned til en (13 m lang og 2,6 m bred) flytebrygge i betong som går ut til hovedbryggen. I 'Forankringsplan D2' ser det ut som om gang-bryggen skal festes til både nåværende og omsøkt brygge. **Det kan dermed se ut som at Mowi ikke tenker å fjerne nåværende brygge og dens forankringer ut i viken dersom omsøkt brygge blir bygget.** Dersom omfattende forankringer ned i sjø fra ikke bare ett - men to store kaianlegg - skal oppta det samme sjøområdet i viken, vil dette bli *svært inngripende*. De to flytekaiene med fortøyninger vil også fungere som enorme bølgebrytere som hindrer den naturlige vannutskiftningen i viken. Dette vil føre til høyere konsentrasjoner av miljøutslipp fra anlegget og økt sedimentdannelse inne i viken.]

• **Merknad fra MOWI:** I avsnitt nr.10, side 2, skriver naboene i klagen at en flytebrygge ikke kan betegnes som et akvakulturanlegg (dvs sjøbasert fiskeanlegg) Et settefiskanlegg går også under betegnelsen «akvakulturanlegg» og flytebrygga vil i dette tilfellet være en del av akvakulturanlegget.

Kommentar: Det landbaserte smoltanlegget ved Åbakkevika ble i 'Arealdel til Kommuneplan 2005-2016' lagt inn i planen med arealformålet 'Industri/ Næring' og *ikke* med betegnelsen 'Akvakultur'. (Før 2005 hadde anlegget stått under betegnelsen 'LNF-område'.) Etter det vi kjenner til, har ikke arealformålet for anlegget blitt endret etter dette. - Uansett hva som måtte være betegnelsen på selve anlegget, så er *ikke en brygge et akvakulturanlegg*. Tiltak om en bryggeutvidelse kommer derfor inn under Kommuneplanens forbud mot bygging av flytebrygger og kaianlegg i vernet sjø- og strandsoner, som er det arealformål som Kommunestyret har gitt Åbakkevika.

• Merknad fra MOWI: I klagen på s. 2 vier klagerne mye plass til påstander knyttet til brønnbåter, størrelser, dybder m.v. Mowi er uenig i mye av det klagerne gjør gjeldende. Det er imidlertid Mowi sin faglige vurdering at brønnbåtene det er mest riktig å benytte ved anlegget i Kvingo krever større brygge og større dybde. Det er derfor Mowi sin faglige vurdering at det er viktig å få tillatelse til den omsøkte utvidelsen av eksisterende flytebrygge.

Kommentar: Mowi spesifiserer ikke hvilken brønnbåttørrelse/ brønnkapasitet de nå mener er 'mest riktig' å benytte ved anlegget på Kvingo.* - Vi minner imidlertid om at i dispensasjonssøknaden for den omfattende utvidelsen/ oppgraderingen av eksisterende brygge som fant sted i 2018, så var det Mowi sin 'faglige vurdering' at bryggen med denne utvidelsen ville bli dimensjonert i hht de brønnbåtene som det i 2018 var 'mest riktig' å benytte ut fra 'dagens situasjon'. **Bryggen ble i 2018 således dimensjonert for det som i dag er de mest vanlige brønnbåttørrelsene** (lengde/ dybde/ brønnkapasitet) og i hht smoltanleggets nåværende produksjonsnivå. I følge Mowi ville denne bryggeutvidelsen også gjøre at smoltanlegget ville kunne «*produsere og levere fisk på en forsvarlig måte i forhold til dyrevelferd, sikkerhet for arbeidere og utstyr og med den rasjonalitet som i dag kreves for å kunne konkurrere i denne bransjen*». - Det har som før nevnt ikke funnet sted noen endringer verken i anleggets produksjon/ aktivitet eller generell brønnbåttørrelse siden 2018. Det har dermed ikke skjedd noe på de siste 2-3 år som skulle tilsi at den eksisterende bryggen ikke lenger skulle kunne benyttes.

[*02.02.2022: Det har senere fremkommet at brønnbåtene som Mowi nå finner 'det er mest riktig å benytte' i den vesle Åbakkevika er gigantiske båter på 4000-5000 kubikk, bl.a Aqua Maløy og Ronja Vest. Kun 8,5 % av brønnbåtflåten i Norge består av gigantbåter på over 3500 kubikk. (Se bla vedlegget '03.01.2022, Merknad ..' s.10-11.)] Som vedlegget 'Havneforhold og dybder ved eksisterende og omsøkt brygge' viser, så er **omsøkt brygge (2021) dimensjonert for brønnbåter som er atskillig større (og dermed dypere) enn det som er vanlig å bruke i oppdrettsnæringen**. [Merknad 02.02.2022: Dette vedlegget ble 'oppdatert' 03.01.2022.]

En virksomhets personlige interesser (uten basis i nødvendighet) gir ikke hjemmel til dispensasjon. - Viser ellers til det som er skrevet under første punkt på s.1.

• Merknad fra MOWI: I avsnitt nr.27, side 3 skriver naboene at den naturlige løsning for å redusere forurensing (utslipp & støy) vil være landstrøm. Dette medfører til en viss grad riktighet. BKK som nettselskap, kan imidlertid ikke levere strøm til større tiltak i Søndre del av Masfjorden & Kvingo på nåværende tidspunkt. Mowi har vært i dialog med BKK vedr. økt strømmuttak ifbm. andre prosjekt på anlegget. Vi er derfor tvunget til å la båtene ligge til land med hjelpemotorene i drift.

Kommentar: Det sies ingenting om hvor lenge det er siden at BKK angivelig ikke skulle kunne levere strøm til større tiltak på Kvingo, og selve påstanden om at det ikke skulle være mulig å få tilgang på landstrøm til en brønnbåt (som jo ikke er noe 'større tiltak') virket så usannsynlig at vi 10.11.2021 kontaktet BKK. - Teknisk installatør Raymond Knarvik ved installatørværdelingen hos BKK opplyste da at det er kapasitet nok ved den 400 volts trafoen som står like ved anlegget til et slikt tiltak, og at landstrøm til fartøy kan hentes enten direkte fra denne trafoen, eller gå via måleren inne i anlegget. At det ikke er spesielle forhold som skulle gjøre det vanskelig med landstrøm til brønnbåter, ble ellers bekreftet både av Olav Hermannsen ved installatørværdelinga hos BKK, og av Jan Erik ved Fjordkraft/Bedrift. (Fullt referat fra telefonsamtalen med BKK ligger vedlagt.)

Siden Mowi ikke har tilrettelagt for landstrøm, står båtene med motoren på under hele oppholdet for å betjene fiskepumpene m.m. Brønnbåtene kommer som oftest kveld/ natt, og kan ligge til kai i alt fra 5-6 timer til et halvt døgn om gangen. Det at båtene står med motoren på hele tiden, forårsaker betydelig støy og forurensning til både sjø og luft. - Landstrøm ville derfor ha være et viktig miljøtiltak, og er noe vi som naboer har etterlyst flere ganger. – Det synes dessverre som om Mowi, (atter en gang) gjennom å komme med uriktige opplysninger, forsøker å unndra seg sitt ansvar i forhold til støy og miljøforurensning.

• Merknad fra MOWI: I avsnitt nr.28, side 4, fremhever klagerne at Mowi sitt anlegg på Kvingo sender sine utslipp direkte ut i sjø. Mowi Kvingo har rensing på sitt avløp fra anlegget. Mowi sine anlegg har, som en del av konsesjonskravene, plikt til å utføre bunnundersøkelser av sjøarealet utenfor anlegget. Dette etter intervall & krav, satt av miljømyndighetene. Dersom naboene mener at Mowi ikke oppfyller sine konsesjonskrav kan det tas opp med konsesjonsmyndigheten.

Kommentar: 'Mowi Kvingo' ble etablert for nærmere 30 år siden, og forurenset sjøen i Åbakkevika med urensede utslipp (690 tonn/ år) i flere tiår før de fikk renseanlegg. Smoltanlegget sitt renseanlegg kom ikke i reell funksjon før så seint som høsten/ vinteren 2018. (Se mer info om dette under punkt om 'avbøtende tiltak' på s.3.) - Ettersom et renseanlegg ikke renser alle typer utslipp/ miljøgifter, og normalt sett kun tar hånd om 70-80 % av utslippene, forurenser således Mowi fortsatt betydelig ut i sjøen; trolig et sted mellom 140-210 tonn per år.

Sist gang Fylkesmannen hadde tilsyn ved smoltanlegget til Mowi (som den gang het Marine Harvest), ble det påpekt en rekke avvik og miljøsynder. Disse omfattet bl.a følgende forhold: (Se også rapport vedlagt.)

‘**Verksemda driv ikkje i samsvar med utsleppsløyvet**’ ‘**Det er ikkje gjort målingar i tråd med kravet i utsleppsløyvet som, anten ved måling eller utrekning, syner kor store utsleppa har vore.**’ ‘Verksemda skal syte for overvaking av effektar av utsleppa til sjø etter eit risikobasert overvåkingsprogram. Miljøovervakinga skal i størst mogleg grad skje i samsvar med nasjonale standardar, og føringar i vassforskrifta og Miljødirektoratet sin rettleiar for klassifisering av miljøtilstanden i vatn. Tilstanden i resipienten må kartleggjast og klassifiserast minst kvart 5. år. **..Slik gransking er ikkje blitt gjort.**’ ‘Marine Harvest har sett miljømål for lokaliteten Kvinge S som ikkje er anleggsspesifikke eller målbare. **Leiinga vil ikkje kunne evaluere om verksemda sine miljømål om ikkje å forureine resipienten på ein akseptabel måte er nådd.**’ Mowi hadde heller ikke laget en miljørisikovurdering for konsekvensene av anlegget ved Åbakkevika sine utslipp ‘både i høve til forureining og naturmangfald’. Det at myndighetene, også gjennom konsesjonskrav, har pålagt Mowi å gjennomføre miljøtiltak og målinger, betyr således ikke at dette blir etterfulgt fra Mowi sin side. – Minner om at smoltanlegget ble etablert for 30 år siden, hvilket betyr at mange av de avvikene som Fylkesmannen påpekte ved sist tilsyn heller ikke har vært ‘på plass’ i hele den tid som anlegget har vært i drift.

Mowi skriver at de som en del av konsesjonskravene har blitt pålagt å utføre en form for bunnmåling rett utenfor anlegget. Hva som kommer ut av en bunnmåling, avhenger imidlertid av hvor det måles og hva som måles. - Mowi har foretatt alle målinger selv, og på et veldig avgrenset område. Som vi vet, vil forurensninger flytte seg med vannstrømmene, og **like utenfor anlegget slippes det ut ferskvann for å forhindre ‘upwelling’**, dvs at partikler/organisk materiale fra utslippene skal synke til bunnen og hope seg opp rundt utslippsstedet. Dette medfører at utslippene flytter seg til andre steder i sjøområdet. Det er derfor ikke å forvente at en bunnmåling like utenfor anlegget, hvor vannet kontinuerlig blir skiftet ut og fornyet vha ferskvann, vil gi noe realistisk svar på hvordan utslippene sedimenteres og innvirker på sjøbunnen og mikro/ makrosystemene ellers i viken.

Det er ikke opplyst fra Mowi sin side hva bunnundersøkelsene (som de selv foretar) skal måle, og det er heller ikke framlagt noen dokumentasjon på resultatene av disse. - Vi vil imidlertid anta at det *ikke* har blitt foretatt målinger som registrerer mikro- og makroliv på sjøbunnen, og at det dermed ikke har blitt ført kontroll med bunnlevende organismer og eventuelle endringer i deres sammensetning og representasjon. **Mowi har dermed ingen kvalifiserte undersøkelser å vise til i forhold til hvilke konsekvenser utslippene deres har hatt – og fortsatt har – verken på bunnorganismer eller på andre livsformer i Åbakkevikas økosystem.**

Vi som naboer registrerer imidlertid at blåskjellene i sjøen har blitt borte, at fiskekjøttet til stamfisken er misfarget, at kjøttet i krabbene vi fisker er svart og ‘uspiselig’ og at hele bukten er full av slim, grønske og ekkelheter i sommerhalvåret. (At forholdene forverres om sommeren, skyldes også at Mowi langt på vei har stengt av for vannføringen i elven som går fra Sørkvingevassdraget og ned til Åbakkevika, noe som fører til at vannutskiftingen i viken blir dårligere.) – Så vidt vi kjenner til har det aldri blitt utført noen kvalifiserte miljøundersøkelser fra Mowi sin side, til tross for at de har vært en av kommunens største miljøsyndere med sine store og forurensende utslipp i 30 år.

Det naturlige økosystemet i bukten er sterkt ødelagt og veldig sårbart etter 30 år med forurensende utslipp fra Mowi sin side (- de første 27 årene uten noen form for rensing). Alle tiltak i bukten må derfor vurderes i sammenheng med dette.

Den omsøkte flytebryggens lange ankerfortøyninger (i opptil 96 meters lengder og med flere tonns dempelodd langsetter kjettingene - som også ganske snart vil gro til med en ‘vegg’ av slim, vegetasjon og algevekster) og med store ankere på flere tonn festet ned mot sjøbunnen, vil kunne hindre vannstrømmen i viken og føre til økt sedimentering som ytterligere vil skade mikrolivet på sjøbunnen. Bunnlevende organismer er en viktig del av økosystemet, og endringer i bunnforholdene innvirker derfor også på sjøens/ fjærens makrosystem.

- I stedet for å synse og anta mener vi at det burde blitt foretatt en miljømessig konsekvensanalyse i forbindelse med alle tiltak i Åbakkevika; også i tilknytning til omsøkt bryggeanlegg ut fra det omfang dette tiltaket har med sine omfattende fortøyningsløsninger utover hele viken.

Som beskrevet ovenfor, og i vedlagt rapport fra Fylkesmannen, så har ikke Mowi så mye positivt å vise til når det gjelder ‘internkontroll’ av egen forurensning og målinger av disse. – For en miljømessig konsekvensutredning bør det derfor hentes inn en *uhildet* faginstans til å foreta de nødvendige undersøkelser og vurderinger.

• Merknad fra MOWI: • **I klagen stilles det spørsmål om hvorvidt eksisterende brygge er godkjent. Eksisterende brygge ble godkjent i vedtak av 04.04.18, saksnummer 033/2018**

Kommentar: Den eksisterende bryggen har både fortøyninger festet i land og gangbrygge i betong fra land, og kommer derfor inn under Pbl § 1-8 sitt forbud mot tiltak langs sjø og vassdrag. - Det ble imidlertid ikke søkt om dispensasjon fra Pbl sitt byggeforbud i strandsonen i søknaden av 26.02.2018, og **Mowi manglet derfor dispensasjon/ tillatelse til den utvidelsen som ble gjort i 2018**. (Det ble kun søkt om og dispensert fra arealformålet i Kommuneplanen.)

Dispensasjons-vedtaket av 17.09.2021 blir således også ugyldig, fordi det ikke kan dispenseres til å 'utvide' en fra før ulovlig oppført brygge.

Spørsmål:

Arealplaner blir til gjennom omfattende, demokratiske prosesser med den målsetting at innbyggere skal ha et godt informasjonsgrunnlag for planlegging. Det skal ifølge regjeringen ikke være kurant å fravike gjeldende plan. Masfjorden kommune skriver også selv på sin hjemmeside at «*Kommuneplanen fastset framtidig arealbruk i Masfjorden, og er med kommunestyret sitt vedtak bindande for nye tiltak.*».

I Kommuneplanen sin arealdel 2018-2030 for Masfjorden kommune, har Kommunestyret gitt Åbakkevika arealformålet «*flerbruksområde for (natur- og friluftsliv, ferdsel, farleier og fiske) bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner*». Formålet med dette arealformålet tilsier at slike områder skal holdes fri for bebyggelse og tiltak. Kommunestyret har dessuten vedtatt at det ikke er tillatt å oppføre flytebrygger og kaianlegg på steder med dette arealformålet.

I følge Pbl 19-2 og Fylkesmannen kan ikke dispensasjon gis ut fra individuelle forhold: 'Reint personlege fordelar kan normalt sett ikkje ha avgjerande vekt i dispensasjonsvurderinga, jf. Ot.prp.nr.32.'

Det er ifølge Plan- og bygningsloven byggeforbud i strandsonen. I følge Fylkesmannen er det 'i seinare tid gitt føringar på at dispensasjonspraksis i strandsona skal skjerpast.' Regjeringen har også gitt pålegg om at tiltak i strandsonen ikke skal skje gjennom enkeltvis dispensasjoner: «*Retningslinjene er tydelege på at avklaring av arealbruken i strandsona skal skje gjennom planlegging, dvs. arealdelen til kommuneplanen og reguleringsplanar, og ikkje gjennom enkeltvis dispensasjonar.*» [Kilde: Statsforvalteren]

I følge Fylkesmannen kan enkeltvis dispensasjoner til tiltak i sjø-/ strandsonen føre til 'en utholing av gjeldande kommuneplan', og dispensasjoner kan dessuten *skape presedens* for lignende behandling av tilsvarende saker i kommunen. [Merk: I følge saksarkivet til Masfjorden kommune, er det i 2021 flere pågående saker hvor det har blitt søkt om dispensasjon til oppføring av nye flytebrygger.]

Vi vil ut fra dette stille følgende spørsmål:

- 1) Gir Mowi sitt ønske om å kunne bruke landets aller største brønnbåter ved smoltanlegget ved Åbakkevika, grunn for å gi dispensasjon fra Kommuneplanen, Pbl's byggeforbud i strandsonen og Kommunestyret sitt forbud mot oppføringer av flytebrygger/ kaianlegg i Åbakkevika (dvs i områder med arealformålet vernet sjø-/ strandsoner)?
- 2) Gir Mowi sitt personlige profittmotiv grunnlag for at det skal kunne fattes vedtak som går imot nasjonale føringer om vern av strandsonen? Skal en virksomhets personlige interesser og forhold gå foran lovverket (bl.a Pbl §1-8 og §19-2)? (Minner om at Mowi har inntekter i milliardklassen, og at det har blitt utbetalt 28,7 milliarder kroner som *utbytte* til aksjonærene de siste 7 årene. – De er dermed ikke et kriserammet selskap som må 'spare på skillingen' i forhold til transportkostnader. Om det med normalt store brønnbåter må tas en 'tur ekstra', i forhold til det som er tilfelle med de største 'gigantbåtene', så har de råd til det.)
- 3) Hvilken fordel eller nytteverdi skal dette tiltaket ha for natur og allmennheten, slik dispensasjoner fra arealformålet «*flerbruksområde for (natur- og friluftsliv, ferdsel, farleier og fiske) bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner*» ifølge Pbl 19-2 kreves å skulle ha? – Hvilken 'samfunnsnytte' vil tiltaket ha, når Mowi selv skriver at både aktivitet og sysselsetting vil være akkurat den samme med en ny brygge som det man vil ha med en fortsatt bruk av den eksisterende brygge?
- 4) Plikter ikke kommunen også å ivareta naboenes bomiljø og allmennhetens mulighet for fiske og fritidsbruk av Åbakkevika?
- 5) Forplikter ikke vernetanken av natur og vernet sjø-/ strandsoner – slik den er nedfelt i lovverk, nasjonale føringer og Kommuneplanen – myndighetene som skal fatte vedtak i dispensasjonssaker?

6) Hvilken rettssikkerhet sitter borgerne igjen med, hvis ikke gjeldende lovverk og planer følges? Hvilken innvirkning vil det ha på lokaldemokratiet, hvis det hele tiden dispenseres fra Kommuneplanen som skal være kommunens styringsverktøy?

Til slutt vil vi si at vi som naboer alltid har hatt ønske om å ha et godt forhold til Mowi. Vi synes derfor at det er skuffende at Mowi kommer med uriktige og villedende opplysninger, og at de viser så liten interesse for å ta vare på det unike ved Åbakkevika.

Med vennlig hilsen

Samtlige grunneiere med bolig og/ eller naust ved Åbakkevika

- Jarle og Magnhild Rønhovd (gbnr 38/30)
- Berit og Kjell Østbø (Gbnr 38/35)
- Ann Mari Ramsøy (Gbnr 38/16)
- Arne Heggertveit (Gbnr 38/103)
- Torunn Judith Kvinge, Gunveig Kvinge og Lillian Kvinge (Gbnr 38/101)
- Eva Marie Torgilstveit (Gbnr 38/34, 38/84 og 38/33)
- Reidunn Rønhovde (Gbnr 38/32 og 38/98)
- Geir og Anne Kvinge Tvedt (Gbnr 38/103)
- Helga Hodne og Kåre Mjanger (Gbnr 38/6)
- Elise Sunnevåg (Gbnr 38/31)

VEDLEGG:

- Havneforhold og dybder ved eksisterende og omsøkt brygge
[[Merknad 02.02.2022](#): Dette vedlegget ble 'oppdatert' 03.01.2022.]
- 10.11.2021, Info fra BKK om landstrøm til brønnbåter
- Rapport fra Fylkesmannen: Tilsyn ved Mowi Kvingo sitt settefiskanlegg